

Hoge Fronten 2021-2024

HOGE FRONTEN

BEELDEND THEATER
LIEKE BENDERS

1. Hoge Fronten

1.1. Kernactiviteiten

***“Vijf kwartier een publiek laten zwijgen
en laten denken over zwijgen,
je moet het maar kunnen...”***

Theaterkrant over STIL.de beeldentuin (2018)

Hoge Fronten maakt beeldende voorstellingen en installaties voor jeugd en volwassenen, voor het theater en op (buiten)locaties. Sinds haar oprichting in 2010 presenteert het gezelschap onder leiding van theatermaker Lieke Benders jaarlijks minimaal een nieuwe productie en een reprise. Daarnaast ontwikkelt Lieke Benders met Hoge Fronten werk in opdracht voor specifieke locaties.

Hoge Fronten werkt vanuit Maastricht, het ‘randland’ van Nederland en wordt vanaf haar oprichting structureel ondersteund door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg en Gemeente Maastricht.

1.2. Missie

Lieke Benders geeft haar publiek op theatrale, poëtische en filosofische wijze instrumenten in handen om stil te staan. Vervolgens zet zij haar toeschouwers zowel letterlijk als figuurlijk in beweging om nieuwe inzichten te ontdekken en op zoek te gaan naar universele gelijkenissen; dwars door alle geloven, politieke overtuigingen, individuele waarden en waarheden heen.

De kunstenplanperiode 2017-2020 staat voor Hoge Fronten in het teken van het thema stilte en stilstand in een steeds roerigere maatschappij. Dit unieke vierjarige theatrale project ‘STIL.’, dat in 2020 afsluit met ‘STIL.finale’, onderstreept dat Lieke Benders theater maakt als tegenkleur. In een steeds verder polariserende maatschappij, waarin groei en vooruitgang de boventoon voeren en uitgesprokenheid, volharding, prestatie en schokeffecten ertoe lijken te doen, kiest Lieke Benders nadrukkelijk voor de andere kant. Voor bedachtzaamheid, bezinning en het belang van nuanceren.

***“Theater zou polarisering moeten tegenwerken.
Depolariserend kunnen werken. Niet links, niet rechts.
Het zou iets kunnen zeggen over ons menszijn.
Pijn, verdriet, vreugde, gevoel.”***

Lieke Benders

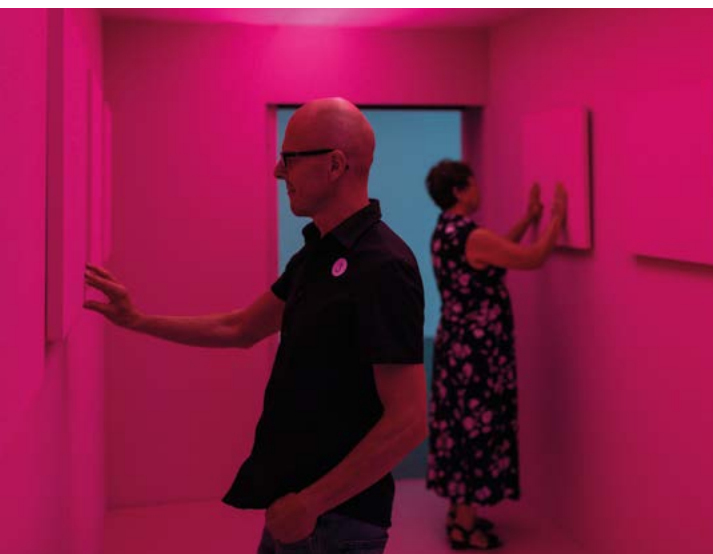
1.3. Ontwikkeling

“STIL. gaat over de blik naar buiten. Door stilte kun je anders kijken, vanuit alle hoeken. STIL. legt bloot. Niet op een harde, meedogenloze manier, maar juist open, integer en zonder oordeel. Stilte is hier niet het doel. Het is een middel om genuanceerd naar de wereld te kijken. Vanuit andere hoeken, andere perspectieven.”

Uit ‘STIL.column’ van Saskia de Haas (schrijver, performer en regieassistent bij STIL)

Door ‘STIL.’ komt Lieke Benders als theatermaker steeds meer los van vaste (tijds)patronen binnen het creatie- en productieproces. In dit vier jaar durende project focust zij zich op de rol van het publiek en verschillende vormen van waarnemen in haar voorstellingen en - voor het eerst ook - installaties. Uitgaande van observaties, ontmoetingen en verhalen van experts, filosofen, schrijvers, dichters en mensen die bewust of noodgedwongen stilstaan, creëert zij nieuw werk. Telkens vanuit een andere invalshoek, met andere partners en voor andere locaties - vanaf 2019 ook buiten Nederland en België in samenwerking met het Europese samenwerkingsproject ‘[Centriphery](#)’ [↗](#).

Zowel in de jeugd- als volwassenenvoorstellingen van Hoge Fronten heeft het publiek een actieve rol. Het is nooit enkel toeschouwer. De bezoekers zijn in beweging, lopen vaak letterlijk rond en vormen een onlosmakelijk onderdeel van het toneelbeeld. Zo maakt het publiek tijdens de locatievoorstelling ‘Museum of Stillness’ kennis met visuele stilte. Binnen een compleet duistere ruimte herpositioneren blinde dansers zorgvuldig het publiek, om vervolgens tussen hen door te dansen. Bij de jeugdvoorstelling ‘niet vergeten’ krijgt het jonge publiek een koptelefoon om op een andere manier te luisteren. Ook krijgen zij een doosje met ingrediënten om tijdens de voorstelling te voelen, ruiken en proeven. Deze tactiele vorm van waarnemen is voor Lieke Benders een middel om op een andere manier naar iets te kijken en te overdenken.

Museum of Stillness

niet vergeten

Binnen het locatietheater wordt het gezelschap veel gevraagd om werk te ontwikkelen voor een specifieke omgeving en met deze eigen werkwijze. Vanuit een grote betrokkenheid observeert Lieke Benders - intensief - gedurende een langere periode een omgeving en geeft haar bevindingen, ontmoetingen en reflecties artistiek weer. Er ontstaat een verbinding met de gemeenschap. Dit levert indringend locatietheater op dat waargebeurde verhalen, hun omgeving en de mensen die direct ofwel indirect bij die verhalen horen, op een toegankelijke manier voor het voetlicht brengt.

Anno 2020 is de aanpak van 'STIL.' een tweede natuur geworden voor Hoge Fronten; een manier van leven en werken op basis van **observeren** en een ander **perspectief** bieden. Deze twee pijlers vormen in dit nieuwe kunstenplan 2021-2024 de fundamenteën voor de producties die Hoge Fronten lokaal en (inter)nationaal, voor volwassenen en kinderen, én met het publiek als wezenlijk onderdeel van het werk maakt. STIL is nu niet langer een doel maar een succesvol instrument.

***“Als je de tijd neemt om écht te kijken, zie je meer...
Dat geldt voor álle mensen, ongeacht leeftijd, achtergrond,
geloofsovertuiging en herkomst.”***

Lieke Benders

Museum of Stillness

2. Artistieke uitgangspunten

2.1. Een zuidelijke signatuur

“Ik ben in het zuiden geworteld, gevormd door mijn karakter en gescherpt in de interactie met allerlei publiek.”

Lieke Benders

Het gezelschap onder leiding van de veelzijdige theatermaker Lieke Benders volgt een eigenzinnige lijn. De geografische ligging in de periferie van Nederland heeft diep inhoudelijke consequenties. Het levert een andere kijk op vraagstukken binnen de landelijke podiumkunsten; een andere kijk op Nederland met een andere benadering en perspectief. Behalve dat de Hoge Fronten-producties veel te zien zijn in Nederland heeft het gezelschap door zijn specifieke ligging en theatertaal ook veel speelbeurten en bekendheid in België (Vlaanderen) opgebouwd.

De producties onderscheiden zich door een eigen, zachte toon in veelzijdige uitingsvormen. Ook laat Benders zich graag inspireren door haar zuidelijke voedingsbodem. Zo maakte zij, geïnspireerd door het kloosterleven, een voorstelling tussen contemplatieve zusters en koos zij Klooster Wittem als locatie en samenwerkingspartner voor haar Stiltelab.

“Hoge Fronten is met haar eigenzinnige vorm van beeldend theater een begrip in Limburg en daarbuiten. Haar kenmerkende stijl past in Limburg (en België) en past ook enorm bij de nieuwe generatie beeldende makers. VIA ZUID doet een beroep op haar als coach en producent.”

Jackie Smeets (artistiek directeur VIA ZUID)

Een flexibele organisatie met lange lijnen

Hoge Fronten is een flexibele organisatie die haar werk verkoopt en opdrachten aanneemt waarop ze haar eigen visie en werkwijze loslaat. Hierdoor weet het gezelschap ruime speelbeurten te realiseren, financiële partners aan zich te binden en staat open voor initiatieven van buitenaf. Hoge Fronten hecht waarde aan het uitzetten van lange lijnen met samenwerkingspartners en coproducten, zoals festival Cultura Nova in Heerlen. Maar ook inhoudelijke lange lijnen, zoals bij 'STIL.'. Praktische lange lijnen zoals het langer doorspelen van voorstellingen. Artistieke samenwerkingslijnen, zoals met schrijfster Joke van Leeuwen, museumvormgeverscollectief De Nieuwe Collectie, dramaturg Peter Anthonissen, schrijfster en regieassistent Saskia de Haas en geluidsontwerper Jolle Roelofs. Het kernteam bestaat verder uit: Janneke Schmeitz en Violien Vocks (zakelijke leiding), Wouter Ramakers (productie), Tessa Reijnders (publiciteit & marketing), Marjolein de Man (publiekswerking) en Marq Claessens (decor & techniek). De verkoop is in handen van Frontaal Theaterbureau in Amsterdam en Huis Alma in Dendermonde (B).

Kernteam Hoge Fronten

2.2. De STIL-werkwijze

***“Stilte is niet de geluidloosheid,
maar de attentie, het wachten, het geduld.”***

Antoon van Braembusche (cultuurfilosoof)

Vier jaar ‘STIL.’ heeft Hoge Fronten naast waardevolle inzichten veel meer activiteiten, opdrachten én publiek gebracht dan verwacht. In 2017 leek het nog een uitdaging om voor vier jaar nieuw werk voor ‘STIL.’ te ontwikkelen; gaandeweg leverde het thema vanuit telkens nieuwe perspectieven en nieuwe ontmoetingen een steeds bredere kijk op de wereld op. Hierdoor kon Lieke Benders haar eigen stempel verder verfijnen.

Klaarblijkelijk heeft Hoge Fronten met het ontwikkelen van haar meerjarenplan voor ‘STIL’ een actueel thema te pakken, want gaandeweg duikt stil als thematiek vaker op. Marjolein van Heemstra houdt in 2017 ‘een interview zonder woorden’, Matzer Theaterproducties presenteert in 2018 ‘Stil de Tijd’ en Maas Theater maakt in 2019 de jeugdvoorstelling ‘Stilte’. Echter niemand neemt zo uitvoerig de tijd als Lieke Benders...

Zij ontwikkelde een werkwijze die gedurende vier jaar als een sneeuwbal steeds meer zaken, inzichten en mensen aan ‘STIL.’ bindt. Met als doel de kernwaarde van stilstand voor het individu en de samenleving tot op het bot te vangen én deze ervaring te delen met het publiek. Het artistieke verlangen om hierbij een langdurige, inhoudelijke verbinding met makers, publiek, locaties en het thema STIL aan te gaan, leidt Benders naar een experimentele, onconventionele en transdisciplinaire vorm van theater maken, die op locatie maar ook [online beleeft](#) wordt.

“Slow art in stiltemuseum pakt je bij de lurven.”

Theaterkrant over ‘Museum of Stillness’ 2019

2.3. Artistieke ambities voor 2021-2024

Hoge Fronten heeft sinds 2010 steeds de daad bij het woord gevoegd en haar plannen waargemaakt. Het gezelschap volgt een heldere lijn. Het neemt de ruimte om te onderzoeken en te experimenteren en voelt tevens de verantwoordelijkheid om plannen daadwerkelijk te verwezenlijken. De periode 2021-2024 staat in het teken van nieuwe theaterconcepten en beeldende installaties die in eigen beheer, in opdracht en in samenwerking met partners uit het lokale, nationale en internationale kunstenveld worden uitgevoerd. In dit nieuwe werk laat Lieke Benders STIL niet meer los. De werkwijze is verankerd in het DNA van Hoge Fronten.

Beeldende jeugdvoorstellingen i.s.m. Joke van Leeuwen

Voor de jeugdvoorstellingen ontwikkelt Hoge Fronten in 2021-2024 twee nieuwe beeldende producties, die twee seizoenen lang spelen; om het jaar een nieuwe jeugdproductie (2021 en 2023). In beide producties speelt de STIL-werkwijze – het tactiele observeren en anders kijken – een prominente rol. Minstens zo belangrijk, in beide jeugdvoorstellingen brengt Lieke Benders haar samenwerking met schrijfster en geestverwant Joke van Leeuwen naar een volgend level. Eerder werkte ze al in twee projecten succesvol samen met deze winnares van Gouden Griffels, Penselen en de AKO Literatuurprijs (voor 'Feest van het begin'). Lieke Benders verbindt zich ditmaal artistiek voor een langere periode aan de kinderboekenschrijfster. Joke gaat zelfs als performer/verteller de vloer op.

(Inter)nationaal vernieuwend locatietheater

Voor het locatiewerk voor volwassenen vervolgt Hoge Fronten een (internationale) weg die Lieke Benders in de vorige kunstenplanperiode is ingeslagen en verder wil ontdekken en verdiepen. Voor 'STIL.' kwam ze in 2019 en 2020 - op uitnodiging van theaterfestival Cultura Nova en via het Europese project 'Centriphery' - in contact met makers uit andere, soortgelijke 'randland'-plekken in Europa. Samen met choreograaf Eric Minh Cuong Castaing (FR) en illustrator Livia Coloij (RO) werkte ze in 2019 aan het '[Museum of Stillness](#)' . En op het moment van schrijven van dit plan, werkt Lieke in Kroatië aan een 'STIL.-performance' met Tajči Čekada voor Rijeka 2020 European Capital of Culture. Deze ontmoetingen en kansen om vanuit andere Europese perspectieven en artistieke idiomen te kunnen kijken, smaken naar meer. Samen met Cultura Nova nodigt Hoge Fronten in 2022 en 2024 daarom telkens een ander festival en een andere Europese maker uit om gezamenlijk een nieuw werk te creëren dat in beide landen ontwikkeld en uitgevoerd wordt en als festivalvoorstelling te zien is.

2.4. Het programma van Hoge Fronten in 2021-2024

2021

Heb je mijn zusje gezien? (peutervoorstelling / 2+)

De allereerste peutervoorstelling in het oeuvre van Hoge Fronten.

Heb je mijn zusje gezien?

Ze is groter dan ik.

Ze heeft blauwe ogen.

En ze heeft een jas met zakken.

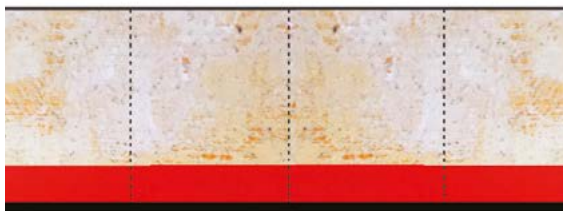
'Heb je mijn zusje gezien' is een beeldende muzikale familievoorstelling, gebaseerd op het gelijknamige prentenboek van Joke van Leeuwen (Gouden Penseel 2007). Het 'stapelverhaal' bewerkt Hoge Fronten tot een grappige familievoorstelling voor de allerkleinsten (2+).

Campagnebeeld 'Heb je mijn zusje gezien?'

De tekeningen van Joke van Leeuwen vormen de inspiratiebron voor de personages, de kostuums en het decor, maar ook de bezoekers zelf en de theaterzaal worden 'verkleed'. De voorstelling opent zo een autonome wereld waarin het kinderen uitdaagt om te leren kijken met al hun zintuigen. Ze komen in aanraking met verschillende kleuren, stoffen en knopen, ritsen en strikken, leren kijken, voelen en ruiken. Hoeveel soorten blauwe mutsen bestaan er? Hoe voelt ribstof of fluweel? En wat is bij nader inzien misschien anders dan je in eerste instantie had verwacht? Een zintuigelijke ontdekkingsstocht voor 2+ en hun familie.

1^e vooraanzicht muur

2^e vooraanzicht muur met opengeklapte wand en zichtbare poort

achteraanzicht muur met zakken vol verkleedattributen

tribune met theaterstoelen 'verkleed' met verschillende hozen

decorschets 'Heb je mijn zusje gezien?' van Joke van Leeuwen

Joke van Leeuwen werkt in de regie van Lieke Benders zelf mee op het podium als verteller/tekenaar. Zij schrijft speciaal voor deze voorstelling ook enkele liedjes. Er is een live muzikant op het podium, zoals cellist Ernst Reijseger waarmee Joke eerder samenwerkte. Actrice Sarah Jonker speelt het hoofdpersonage; zij heeft veel affiniteit met Jokes werk en werkte eerder samen met Benders in 'Mysterie op Marken' bij Speeltheater Holland. Wat betreft kostuumontwerp gaat Lieke Benders op zoek naar iemand die past bij de taal en smaak van de voorstelling; de fantasierijke ontwerpen van Nicky Nina de Jong spreken erg aan.

Mogelijk kostuumontwerp van Nicky Nina de Jong

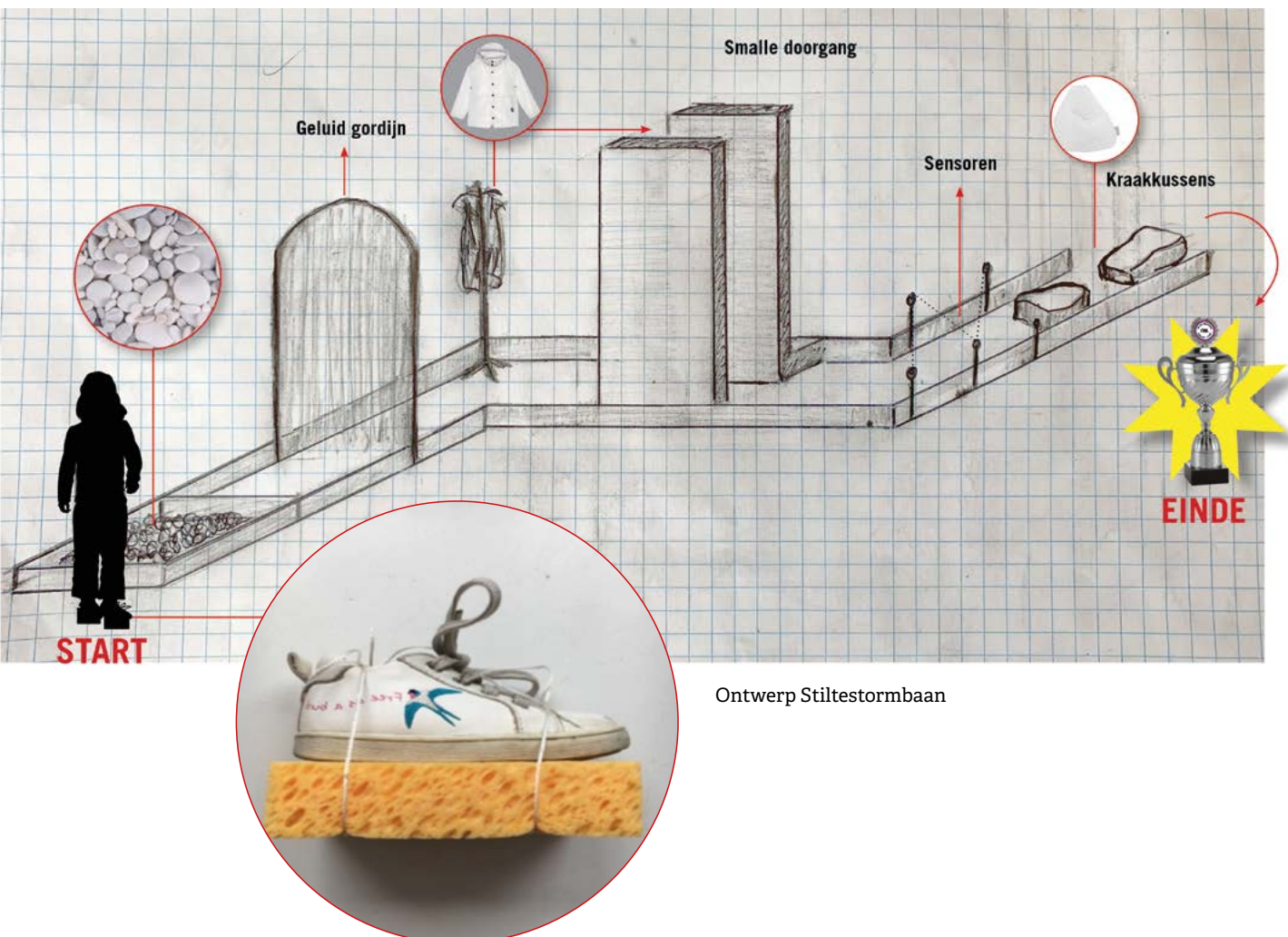
'[Heb je mijn zusje gezien?](#)' is momenteel in de verkoop en gaat op 5 april 2021 in première tijdens het 2Turven Hoog Festival in de Toneelschuur in Haarlem. Aansluitend is de voorstelling in elk geval te zien in Almere (Kunstlinie), Amsterdam (De Krakeling), Utrecht (Stadsschouwburg), Heerlen (Parkstad Limburg Theaters), Rotterdam (MaasPodium), Maastricht (Theater Kumulus), Tilburg (De Nieuwe Vorst). Eind 2021 volgt de tournee in België. De reprise staat voor 2022 op het programma.

De Stiltestormbaan (jeugdinstallatie / 6+)

De 'Stiltestormbaan' daagt kinderen uit om een parcours zo geluidloos mogelijk af te leggen. Gaandeweg zullen ze merken dat het ook plezierig en humoristisch kan zijn om stil te zijn en dat je in stilte heel andere dingen hoort en ziet dan wanneer je ergens keihard doorheen raast. Aan het begin van de stormbaan krijgen de kinderen sponzen onder hun schoenen gebonden. Het parcours is rustig wit van kleur, heel anders dan de speeltoestellen die ze kennen. Ze moeten zo stil mogelijk lopen over een grindpad en een pad van bubbeltjesplastic; later op de baan zelfs met een krakende regenjas aan. Ook moeten ze bewegingssensoren ontwijken. Het einddoel is een reusachtige zuil met een overwinningsbokaal. Deze mogen ze beklimmen om uit de bokaal een 1e plaats 'Stiltestormbaan-medaille' te vissen.

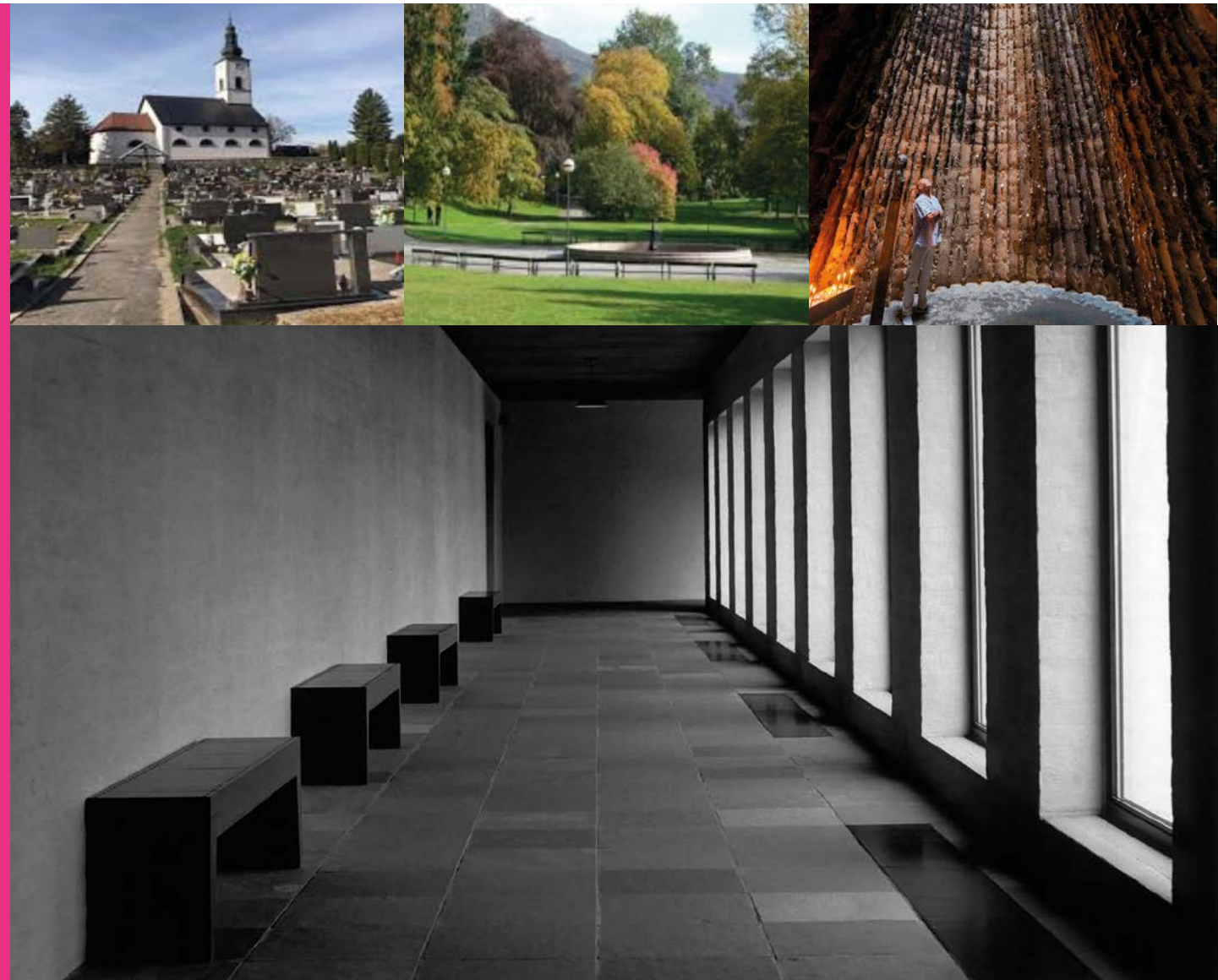
De 'Stiltestormbaan' wordt geleid door een gymleraar in een wit kostuum; voor deze rol vraagt Lieke Benders de acteur Akwasi die het kinderprogramma 'Rechill' maakt voor ZAPP. Zijn benadering sluit naadloos aan op de intentie van de 'Stiltestormbaan'. Op enthousiaste en humoristische wijze fluistert hij de instructies en coacht hij de kinderen in stilte. Wanneer een kind te veel lawaai maakt drukt hij op een knop, waardoor er in stilte een alarmlicht gaat branden. De deelnemer moet dan opnieuw beginnen. Door de 'Stiltestormbaan' te verdubbelen, ontstaat er een competitie in wie de stilste is.

Eind 2020 ontwikkelt Hoge Fronten een pilot voor de ‘Stiltestormbaan’ in samenwerking met Garage TDI in Assen voor het festival Art of Wonder; de intentieverklaring is getekend. In 2021 werkt Hoge Fronten het concept verder uit. De vormgeving is in handen van [De Nieuwe Collectie](#). De ‘Stiltestormbaan’ wordt in 2021 via de beide verkoopbureaus aangeboden aan verschillende festivals en locaties. Er komt ook een variant voor kleine gymzalen van basisscholen als een ‘alternatieve theatrale gymles’.

2022

Thema tussenruimte

Voorbeelden van tussenruimtes in Mrkopalj / Kroatië, Bergen / Noorwegen, Wachendorf / Duitsland en Vaals / Nederland

***“Een tussenruimte kan een ruimte zijn tussen twee dingen of momenten.
Zoals een begraafplaats een ruimte kan zijn tussen de levenden en de doden.
Of een leeg winkelpand in afwachting van een nieuwe bestemming.”***

Lieke Benders

Naast de herneming van ‘Heb je mijn zusje gezien?’ staat in 2022 het thema tussenruimte centraal in een internationale voorstelling (Tussenruimte I) en een installatie (Tussenruimte II). Tijdens dit jaar werkt Benders samen met de uit Brussel afkomstige [Koen van Synghel](#). Van Synghel is architect en docent architectuurkritiek aan de KU Leuven, columnist over architectuur in De Standaard en scenograaf van tentoonstellings- en museumarchitectuur. Tevens is hij lid van de sociaal-culturele beweging Waerbeke, een [stiltenetwerk](#) in België. Hij is als scenograaf en inhoudelijke sparringpartner betrokken bij Tussenruimte I en II.

***Als een interval in ruimte en tijd.
Zoals de stilte tussen twee muzieknoten.
Of twee woorden.***

***In Japan wordt de tussenruimte ook wel Ma genoemd.
Ma is niet alleen de leegte of de stilte.
Het is juist het bewustzijn van wat die leegte bindt.***

***Ma is juist vol.
Het is een volle leegte.
Het is een leegte vol samenhang, waarin zich van alles kan openbaren.***

De locaties en de mensen die Lieke Benders ontmoet tijdens haar werkproces op locatie inspireren en bepalen de scènes en installaties. Zo is het eindresultaat bij een werkwijze als deze op voorhand eenvoudigweg nog niet te visualiseren. Het vertrekpunt is de thematiek en de omgeving. Qua sfeer en vorm valt echter wel te denken aan eerder werk, zoals ‘STIL.de beeldentuin’; hier inspireerde een rij bomen om daaronder vijftig bedjes te plaatsen waarop het publiek werd toegedekt om er in de nacht te genieten van een licht- en geluidservaring.

STIL.de beeldentuin

“Hoe mooi het er ook in daglicht uitziet, deze beeldentuin kan overdag niet bestaan. De beelden zijn geen beelden zonder het donker van de nacht, zonder de gidsen, zonder de verlichting, zonder het geluid en zonder de toeschouwers die de beelden afmaken.”

Saskia de Haas

Tussenruimte I – Places to say goodbye (werktitel)

‘Tussenruimte I’ wordt een internationale coproductie met partnerfestival Cultura Nova in Heerlen. De samenwerking met Cultura Nova is voor Hoge Fronten van groot belang. Al tien jaar werken zij samen. In de vorige kunstplanperiode heeft Cultura Nova voor het eerst haar internationale kennis en speelveld gedeeld met Hoge Fronten.

Lieke Benders: “Bij de voorstelling ‘Museum of Stillness’ tijdens het Europese samenwerkingsproject Centriphery, had ik de Franse choreograaf Eric Minh Cuong Castaing en Roemeense illustrator Livia Coloij ieder een eigen ruimte gegeven waarbinnen zij hun verhaal in mijn vooropgezet concept konden vertellen. Echter de eindconclusie die ik daaraan verbond strookte niet met die van hen. Samen gingen we op zoek naar een gezamenlijke deler. Het daagde ons als makers uit om ons open te stellen voor de ander, uit de eigen comfortzone te treden en anders naar ons werk te kijken.”

‘Tussenruimte I’ staat in het teken van ‘Plekken om afscheid te nemen’. Hoe en op welke plekken neemt men afscheid? En is dat in ons land wezenlijk anders dan op een andere Europese plek?

“Persoonlijk vind ik crematoria de meest afschuwelijke en leegste ruimtes die er bestaan. Zegt dat iets over ons hedendaags onvermogen om goed afscheid te kunnen nemen?”

Lieke Benders

Het werk bevat de volgende kaders:

- Lieke Benders en haar buitenlandse partner creëren elk een werk voor een specifiek gekozen locatie.
- De locatie en thematiek bevatten een vorm van afscheid.
- Er wordt in beide landen op locatie gewerkt door de makers. Zij verhouden zich tot deze omgeving.
- Binnen iedere speelplek (festival) bevinden zich twee speellocaties op loopafstand van elkaar.
- Aan het einde van de twee performances volgt een centrale eindscene waaraan ook het publiek actief deelneemt. Deze scene wordt door beide makers gezamenlijk gerealiseerd.

Het is juist die dubbele verbinding tussen plekken en artiesten die Hoge Fronten met dit project aan wil gaan. Hierdoor creëert ze een reflecterende/spiegelende werking; de zoektocht naar universele gelijkenissen op deze plekken, maar ook de uitdagingen om je als makers aan elkaar te binden.

De uiteindelijke centrale ontmoeting is een wezenlijk onderdeel van het totaal en staat in het teken van het contact met en tussen het publiek. Niet altijd direct in woord, soms in blik of gebaar. Dit contactmoment verlaagt de drempel om te reageren, ervaringen te delen, of nieuwe verhalen te vertellen.

Tijdens ‘STIL.’ werd de eindscene en ‘nazit’ zeer gewaardeerd. Onder andere in de ‘koffiebar’, waar een performer een uiterst minutieuze en langzame koffieceremonie uitvoerde. En aan het einde van het ‘Museum of Stillness’ kreeg het publiek roze, zoet ogende maar pittige smakende gemberdrankjes met eetbare bloemen geserveerd.

Eindscènes

***“Het mooist is het kopje koffie, dat door gelakte nagels
in de ‘aandachtsschenkerij’ voor je wordt gezet.”***

Annette Embrechts, Volkskrant (2017)

De voorstelling ‘Tussenruimte I’ is een coproductie van Hoge Fronten en Cultura Nova in samenwerking met een van onze Centriphery-partners. Lieke Benders is daarover in gesprek met Espoo City Theatre Finland en Branka [Cvjeticanin](#) , Kroatië.

Tussenruimte II – een installatie

Coproductie met de Garage TDI Assen

'Tussenruimte II' focust op leegtes in de stad. Nederland heeft een aantal krimpsteden, waar - i.t.t. steden als Amsterdam, Rotterdam en Utrecht - veel winkels leegstaan of zelfs hele stukken van de stad worden afgebroken. Niet zelden blijven deze plekken voor langere tijd leeg, braak of oningevuld. Zo ontstaan nieuwe tussenruimtes die ervoor zorgen dat deze steden juist meer gaan ademen en een andere aantrekkingskracht krijgen.

“Het is de uitdaging van krimpsteden om de onrustige leegte te bewerken. Hoe zou je een omschakeling teweeg kunnen brengen, zodat de leegten die ontstaan juist vol en waardevol aanvoelen in plaats van agitatie en loze verwachtingen opwekken.”

Koen van Synghel

Op een viertal lege plekken plaatst Hoge Fronten theaterale installaties. Deze plekken vormen samen een route door de stad die de transformatie van een lege betekenisloze ruimte naar een 'volle' leegte toont. Denk daarbij aan een kruidentuin als kunstproject op een braakliggend stuk in de stad; zoals [‘Jardin Essentiel’](#) bijvoorbeeld in Brussel. Of het werk van beeldend kunstenaar [Marjan Teeuwen](#) die architectonische installaties maakt in afbraakpanden. Het publiek volgt deze route met behulp van een app, terwijl ze via een koptelefoon naar interviews over leegtes luisteren.

Jardin Essentiel en werk van Marjan Teeuwen

De route langs deze waardevolle tussenruimtes in de stad komt mede tot stand in samenwerking met de Faculty of Arts van ZUYD Hogeschool. Zij ontwikkelen een app en werken mee aan de digitale content. In 2020 gaat Hoge Fronten al een samenwerking aan met ZUYD voor de ontwikkeling van een oase van STIL door studenten van de Maastricht Academy of Media Design and Technology.

'Tussenruimte II' is in Heerlen en i.s.m. Art of Ondernemen en Garage TDI in Assen te zien. De productie of fragmenten daarvan kunnen daarna ook in andere krimpsteden getoond worden.

Programma 2023 - 2024

Voor 2023 - 2024 houdt Hoge Fronten deze ingeslagen koers vast. In 2023 volgt in samenwerking met Joke van Leeuwen een jeugdproductie voor 8+. Dit betreft een nieuwe theatertekst waarbij eveneens de STIL-uitgangspunten - het tactiele observeren en anders kijken - worden aangehouden. Eerder schreef Joke in samenwerking met Lieke Benders de tekst voor de succesvolle Hoge Fronten voorstelling '[niet vergeten](#)' [↗](#) die drie seizoenen heeft getoerd en tijdens 151 voorstellingen gezien is door 19.500 toeschouwers.

niet vergeten

“Tweemaal werkten theatermaker Lieke Benders en ik samen. De eerste keer bleek Lieke van zoiets eenvoudigs als een boekje voor beginnende lezers een Zilveren Krekel-winnaar te maken. Bovendien is Lieke Benders in staat leeftijden samen te brengen, niet in het minst door het perspectief van beginnende mensen serieus te nemen.”

Joke van Leeuwen

Joke van Leeuwen en Lieke Benders zijn in overleg over welk verhaal ze samen willen vertellen. Zij spelen met de gedachte van een doos die op een dag voor de deur wordt gezet met een kind erin. Het kind praat niet, maar komt in een nieuw huis terecht. Het kind groeit op. Men vraagt zich hardop af op wie het kind lijkt. Waarom het doet zoals het doet en of dat überhaupt belangrijk is. In 2024 gaat deze voorstelling in reprise.

Voor volwassenen creëert Lieke Benders in 2024 in samenwerking met festival Cultura Nova en opnieuw een maker uit een andere 'Centriphery'-regio een volgende tussenruimte. Ditmaal gaat het over iets in een stad of omgeving dat letterlijk is weggelaten. Iets dat mist. Iets dat vertrokken is. Of weggehaald. Net zoals 'Places to say goodbye' wordt dit werk in beide landen ontwikkeld.

“Lieke Benders heeft als het ware het DNA van de regio (zuid-)Limburg in haar voorstellingen zitten en ze is in staat om op een poëtische wijze universele verhalen te vertellen die je raken, je ontroeren en je doen stilstaan bij jezelf en de relatie met de medemens.”

Fiedel van der Hijden, Festivalleiding en hoofdprogrammeur Cultura Nova

2021 - 2024 / Ruimte voor werk in opdracht nieuwe verhalen en vormen

Hoge Fronten wordt regelmatig uitgenodigd om op locatie binnen een gemeenschap nieuw werk te creëren. In 2020 voeren deze opdrachten Lieke Benders naar onder andere de cultureel diverse wijk Brusselsepoort in Maastricht en het Almeerderstrand. In de periode 2017-2020 werkte Hoge Fronten succesvol aan opdrachten van Toneelgroep Maastricht en De Domijnen in Sittard. Het werk in opdracht levert vaak nieuwe uitdagingen, andere ideeën en experimentele vormen op. Ook zorgt het voor bijzondere samenwerkingen die niet vooraf te bedenken zijn, omdat ze simpelweg op je pad moeten komen. Met plezier houdt Hoge Fronten in de volgende kunstplanperiode de deuren open om op locatie binnen een specifieke gemeenschap op zoek te gaan naar unieke verhalen en op basis daarvan nieuw werk te creëren.

STIL.de rondwandeling

3. Het publiek en de toekomst

Het publiek beschrijft Hoge Fronten als: hartverwarmend, verrassend, eerlijk, uitdagend, experimenteel, verstillend, indringend, zintuiglijk, toegankelijk, veelzijdig, theater dat niet in een hokje past, altijd origineel, ontwapenend en speels.

Uit het Publieksonderzoek, 2019

3.1. Een breed publiek

Hoge Fronten richt zich met haar jeugd- en locatievoorstellingen op een breed publiek van alle leeftijden.

Hoge Fronten biedt haar jeugdvoorstellingen als familie- en schoolvoorstellingen aan. Voor haar jeugdvoorstellingen werkt Hoge Fronten graag samen met schrijfster Joke van Leeuwen; haar werk bevat meerdere lagen en is uitermate geschikt voor de hele familie. Het gezelschap hecht grote waarde aan het spelen van schoolvoorstellingen. Theater neemt kinderen mee naar een andere ruimte en opent een andere blik op maatschappelijke en persoonlijke gebeurtenissen. Daarnaast bereiken schoolvoorstellingen de grootst mogelijke (culturele) diversiteit van publiek.

Hoge Fronten kent een trouw publiek met veel terugkerende bezoekers die zich verwant voelen met de thematieken en manier van theater maken van Hoge Fronten. De locatievoorstellingen kennen de meeste terugkerende bezoekers. Dit locatiepubliek bestaat uit actieve bezoekers met een connectie met het thema, de locatie of het festival en oud-deelnemers van locatieprojecten van Hoge Fronten.

3.2. Ambities

Voor de periode 2021-2024 heeft Hoge Fronten een aantal marketingambities geformuleerd:

- Hoge Fronten streeft naar een groei van minimaal 10% en wil de gemiddelde zaalbezetting van 70% vergroten naar 75%
- Hoge Fronten wil haar bekendheid vergroten in binnen- en buitenland;
- Hoge Fronten wil nieuwe publieksgroepen aan zich verbinden: peuters en kleuters (en hun familie), mensen met een auditieve en visuele beperking én internationaal publiek;
- Hoge Fronten blijft door middel van haar werkwijze en publiekswerking en educatie niet-theaterbezoekers bereiken en naar haar voorstellingen halen;
- Hoge Fronten wil meer terugkerende bezoekers aan het gezelschap verbinden.

Om deze ambities waar te maken heeft Hoge Fronten een [marketingstrategie](#) bepaald. Daarnaast stelt Hoge Fronten per productie een projectspecifiek communicatieplan op voor de inzet van communicatiemiddelen, de samenwerking met project- en communicatiepartners, de inzet van middelen om (nieuwe) publieksgroepen te enthousiasmeren én de inzet van publiekswerking en educatie.

3.3. Communicatiemiddelen Hoge Fronten

Huisstijl

Hoge Fronten beschikt over een eigen merkidentiteit en huisstijl. De communicatiestijl is persoonlijk, gevoelig, poëtisch en genuanceerd. De 'tone of voice' is beeldend, belevend, uitdagend en toegankelijk (afgestemd op taalniveau B2). Voor theaterseizoen 2020/2021 vindt een rebranding van de huisstijl plaats. Tegelijkertijd wordt de naamgeving van Hoge Fronten/Lieke Benders ingekort tot Hoge Fronten. Met deze kortere naam kan het gezelschap zich nog eenduidiger profileren.

Communicatiemiddelen

Hoge Fronten beschikt over een groot aantal eigen communicatiemiddelen. De [website](#) is de hoofd-informatiebron; hier vindt het publiek alle informatie. Daarnaast is Hoge Fronten actief op social media: Facebook (788 vind-ik-leuks), Instagram (405 volgers) en YouTube. Ook heeft het gezelschap een goed gelezen digitale nieuwsbrief (810 subscribers) waarin aandacht is voor voorstellingen, activiteiten en een blik achter de schermen. De ambitie zit in de komende periode in het verbeteren van de content en het meer toespitsen van de content op bepaalde groepen en personen. Om meer digitale nieuwsbrieflezers en websitebezoekers te bereiken, zet Hoge Fronten o.a. een fotobooth (zie p 22) in.

Naast de online kanalen maakt Hoge Fronten gebruik van print media en de pers; theaters die de voorstellingen boeken krijgen een pakket met flyers en posters toegestuurd. Het gezelschap plaatst advertenties en advertorials in vakbladen en uitgaansmagazines en waar mogelijk lift het mee met de communicatiemiddelen van de theaters, festivals en andere projectpartners. Bij alle voorstellingen en projecten benadert Hoge Fronten ook zelf actief de landelijke en lokale media. De voorstellingen hebben qua thematiek en vorm een uniek karakter, wat het interessant maakt voor diverse media om er aandacht aan te besteden. Lieke Benders treedt op als 'spokeswoman' van Hoge Fronten. Zij staat de pers te woord en geeft [interviews](#). Samen met 24 andere jeugdtheatergezelschappen maakt Hoge Fronten deel uit van Podiumkids; een landelijk marketingplatform dat het bezoek aan jeugdtheatervoorstellingen promoot.

3.4. Het bereiken van nieuwe publieksgroepen

Om nieuw publiek aan te spreken ontwikkelt Hoge Fronten naast eerdergenoemde communicatiemiddelen, specifieke middelen gericht op de nieuwe publieksgroepen.

2+: Met de voorstelling ‘Heb je mijn zusje gezien?’ richt Hoge Fronten zich voor het eerst op peuters en kleuters en hun ouders. Voor deze nieuwe doelgroep ontwikkelt het gezelschap tactiel drukwerk - met reliëf - in de vorm van een pop-up kaart, waarbij ‘het zusje’ opeens achter een muurtje vandaag komt. Deze vorm van drukwerk sluit aan bij de stoffen voelboekjes die jonge kinderen leuk vinden én bij het prentenboek waar de voorstelling uit voortkomt. Daarin komen bijzondere figuren achter halve bladzijdes vandaan.

mensen met een auditieve of visuele beperking: Hoge Fronten maakt haar voorstellingen nog beter toegankelijk voor mensen met een visuele of auditieve beperking. Het sterk zintuiglijke karakter van de voorstellingen geeft hiertoe al handvaten, maar om deze publieksgroep naar Hoge Fronten voorstellingen te halen is meer nodig. In samenwerking met Visio en doventolken ontwikkelt het gezelschap methodes om de voorstellingen nog beter toegankelijk te maken. Bijvoorbeeld met audiodescriptie of een voel-rondleiding.

Blinde danser tijdens het Museum of Stillness

internationale bezoekers: De komende jaren versterkt Hoge Fronten haar positie in het buitenland. Hiervoor is het van belang dat specifieke communicatiemiddelen van Hoge Fronten ook Engelstalig of meertalig uitgevoerd worden. Ook is per buitenlandse speellocatie goed onderzoek nodig naar de ‘lokale’ mogelijkheden en gebruiken op het gebied van marketing en communicatie. De ervaring in Mrkopalj in 2020 leert dat het samenwerkend festival Hoge Fronten hierbij van waardevolle informatie kan voorzien.

3.5. Terugkeer stimuleren

Hoge Fronten 'verleidt' incidentele bezoekers graag tot een herhaalbezoek. Hiervoor zet het gezelschap in 2021-2024 verschillende (nieuwe) middelen in:

- Bezoekers krijgen een klein geschenkje als blijvende herinnering mee.
- In de foyer staat voorafgaand en na afloop van een voorstelling een fotobooth. Bezoekers kunnen in die fotobooth, die is aangekleed in de stijl van de voorstelling, een selfie van zichzelf maken en die per mail naar zichzelf versturen. De foto is een herinnering aan hun theaterbezoek; delen met vrienden of kennissen wordt natuurlijk zeer op prijs gesteld.
- Hoge Fronten plaatst de foto's uit de fotobooth - met toestemming - op een nieuw online platform. Bij dit 'smoelenboek' dat in één oogopslag de diversiteit van bezoekers van Hoge Fronten toont, kunnen de bezoekers een reactie achterlaten. Zo ontstaat een interactief gastenboek.

Deelnemers aan TODOS

- **De HF beleefjeaarkaart:** In navolging van de STIL.stempelkaart belooft Hoge Fronten met de HF beleefjeaarkaart terugkerende bezoekers met een extraatje. Dit kan een gratis merchandise item zijn, maar bijvoorbeeld ook toegang tot een exclusieve nazit.
- **Hoge Fronten Netwerk:** Betrokken bezoekers kunnen actief deelnemen aan het Hoge Fronten netwerk. Er zijn drie gradaties 'vrienden'. Als 'wandelaar' betaal je een bijdrage van € 25, als 'doorloper' een bijdrage van € 50 en als 'hardloper' een bijdrage van € 250 die te verspreiden is over 5 jaar. Elk type vriend 'bewandelt' zijn eigen route. Bij een grotere bijdrage ontvangt een vriend bijvoorbeeld ook uitnodigingen voor premières.

3.2. Publiekswerking en Educatie

Publiekswerking bij Hoge Fronten vindt zowel online als offline plaats, in losse activiteiten zoals inleidingen of workshops, en in de voorbereiding van een voorstelling. Zeker bij locatievoorstellingen maakt het publiek integraal deel uit van de voorstellingen. Uit het contact met mensen, de verhalen die zij vertellen, ontstaat de voorstelling. Deze deelnemers ervaren daarmee van heel dichtbij hoe een theatervoorstelling tot stand komt. Dikwijls zijn dit mensen die niet eerder naar een theatervoorstelling geweest zijn. De werkwijze van Hoge Fronten is dus tevens een bijzondere wijze om nieuw publiek voor theater te enthousiasmeren.

Via de website biedt Hoge Fronten achtergronden en inblikjes in voorstellingen aan met columns, podcasts en (video)interviews. Zo schrijft Saskia de Haas [columns](#) over bijzondere ontmoetingen die zij en Lieke samen hebben tijdens de voorbereidingen van een voorstelling. De podcast is ook een mooie tool om de Hoge Fronten achterban mee te nemen in de internationale producties die op de planning staan, zoals in 2019 gebeurde bij de [podcast](#) over haar artist-in-residency in Mrkopalj Kroatië. Tijdens speciale bijeenkomsten waarbij video-opnames van de internationale projecten vertoond worden en waarbij Lieke en het artistieke team een toelichting geven, worden de internationale projecten ook aan het thuispubliek gepresenteerd.

Een andere succesvolle methode van publiekswerking is het [auditorium](#), dat Hoge Fronten in 2019 en 2020 heeft georganiseerd als randprogramma bij voorstellingen. In 2021-2024 wil Hoge Fronten de auditoria handhaven en thematisch opnieuw mensen uit andere disciplines uitnodigen om de thematiek van de voorstellingen verder in te bedden. Denk bij 'Places to say goodbye' bijvoorbeeld aan gesprekken met rouwverwerkers, filosofen, architecten en begrafenisondernemers. Deze gesprekken zijn ook als podcasts te beluisteren.

STIL.het auditorium

Speciaal voor de jeugdvoorstellingen is er voorafgaand en na afloop van de voorstelling ook publiekswerking. Bij 'niet vergeten' stopten kinderen hun mooiste herinnering in een herinneringenmachine en bij 'niet wiet, wel nel' stond na afloop een soepkar waar kinderen zelf 'soep-met-luf' maakten. Bij 'Heb je mijn zusje gezien?' en de andere jeugdvoorstelling ontwikkelt Hoge Fronten eveneens een passende en uitdagende activiteit bij de voorstelling.

Soepkar niet wiet, wel nel

Educatieprojecten

Naast de activiteiten op het gebied van publiekswerking produceert Hoge Fronten specifieke educatieprojecten. Bij elke jeugdvoorstelling werkt een inhoudelijke of thematische specialist (zoals dr. Henry Otgaar van Maastricht University bij 'niet vergeten') en een educatiespecialist mee aan de ontwikkeling van een lesmap. Hiermee kunnen leerkrachten hun leerlingen en ouders/begeleiders hun kinderen voorbereiden op de voorstelling. Het lespakket van 'Heb je mijn zusje gezien' bevat naast achtergrondinformatie over het prentenboek van Joke van Leeuwen lesinformatie over het 'voelen' met alle zintuigen. Ook staan er actieve opdrachten in zoals het knopen, strikken en ritsen van verschillende stoffen. De familievoorstelling (8+) in 2024 heeft eveneens een lespakket.

De Stiltekar

Vanaf 2021 ontwikkelt Hoge Fronten het cultuureducatieproject 'De Stiltekar' (werktitel - 4 t/m 12 jaar). Dit is een makkelijk verplaatsbaar 'voertuig' waarin kinderen middels kleine theatrale belevenissen en opdrachten ontdekken dat je door stilte dingen heel anders ervaart. En dat je ook andere zintuigen kunt gebruiken om de wereld om je heen te ontdekken. Denk bijvoorbeeld aan het maken van een wandeling terwijl je stilzit, blind voelen en proeven of het luisteren naar de verschillende vormen van stilte.

'De Stiltekar' trekt t/m 2024 door Nederland en België waar deze op iedere gewenste locatie (school, gymzaal, bibliotheek, (kinder)festival etc.) op-popt. Het aanbod wordt in eerste instantie in samenwerking met een educatiespecialist ontwikkeld voor basisschoolleerlingen. In een aangepaste vorm is het programma daarna ook geschikt te maken voor ouderen in een verzorgings-/bejaardentehuis. Voor deze doelgroep is het ontwikkelen en inzetten van alle zintuigen én het krijgen van een kleine theatrale beleving van grote waarde. Ouderen in een verzorgingstehuis zijn vaak niet meer in staat om een theatervoorstelling te bezoeken. De 'Stiltekar' brengt de theaterbeleving naar hen toe in een vorm die nieuw contact mogelijk maakt voor mensen die moeite hebben met communicatie of sociale interactie. Hoge Fronten kan met haar sensitieve producties geen medische problemen oplossen, maar mensen wel een glimlach bezorgen.

STIL.de stiltecomponist

Tot slot

Hoge Fronten is klaar voor de volgende stap. Klaar om datgene dat de afgelopen vier jaar door STIL te staan is gegroeid mee te nemen op haar pad. Om vanuit het 'randland' van Nederland te opereren binnen de landelijke podiumkunsten, zowel op het gebied van locatietheater als beeldend jeugdtheater. Om met deze signatuur en als inspirator werkzaam te zijn binnen het theaterveld in Nederland en België. Klaar om vanuit het internationale perspectief een maatschappelijke blik te werpen op waar we als samenleving nu (stil bij) staan.

STIL.de beeldentuin

